

## EFECTELE DIRECTE ȘI INDIRECTE ALE MODIFICĂRII VITEZEI DE ROTAȚIE A ACTIVELOR CIRCULANTE

### THE DIRECT AND INDIRECT EFFECTS OF CHANGING THE ROTATION SPEED OF CIRCULATING ASSETS

*CREȚU Raluca Florentina*

#### **ABSTRACT**

*Obiectivul fundamental al unei entități economice este acela de a obține profit și de a răspunde așteptărilor diferitelor categorii de persoane. O analiza aprofundată a activelor entității economice prin prisma activelor circulante care sunt complementare activele imobilizate poate duce la eliberarea sau imobilizarea de capital.*

*Obiectivul acestei lucrări îl constituie evoluția vitezei de rotație a activelor circulante, a efectelor directe și indirecte ale modificării lor la diferite entități economice din domeniul agroalimentar, respectiv sectorul lactate, industria fabricării vinurilor din struguri, cafelei, berii. Pe o perioadă de 6 ani vor fi analizați indicatorii din situațiile financiare ale entităților economice din domeniul agroalimentar pe baza ratelor de structură.*

**CUVINTE CHEIE:** active circulante, viteză de rotație, indicator de eficiență, efect direct și indirect

#### **INTRODUCERE**

Pentru buna desfășurare a activității orice entitate economică trebuie să dispună de active, care sunt împărțite în imobilizări: corporale, necorporale și financiare pe de-o parte și active circulante pe de alta parte. Ponderea activelor circulante în totalul activelor este diferită, în funcție de profilul de activitate al entității economice (Pantea, 2017). În cazul activelor circulante, din care fac parte stocurile, creanțele, disponibilitățile și investițiile financiare este foarte important să se cunoască care este viteza de rotație a acestora.

Viteza de rotație a activelor circulante reprezintă un indicator de eficiență care arată modul în care sunt utilizate activele și reflectă schimbările care au intervenit în activitatea entității economice.

Viteza de rotație este exprimată prin doi indicatori generali (Robu și colab, 2014):

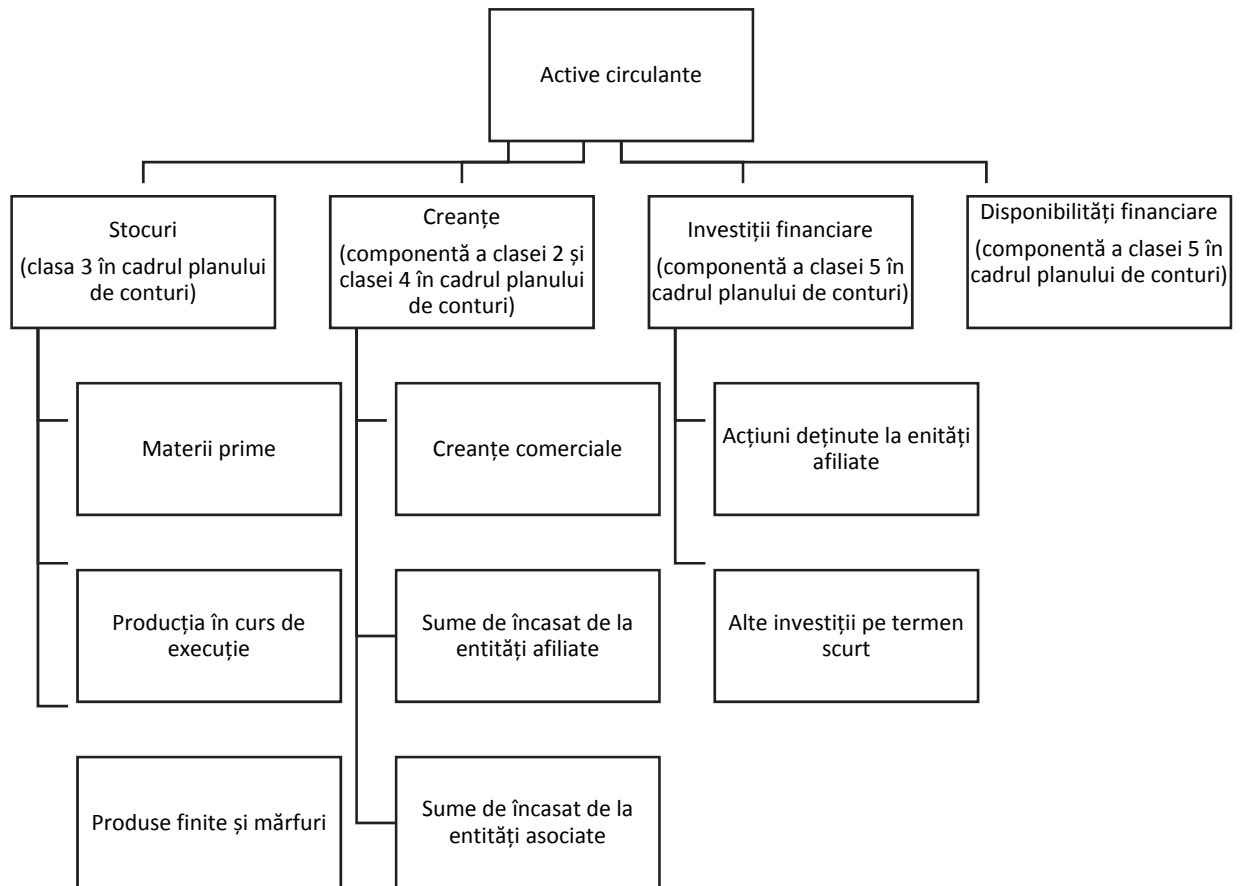
- Numărul de rotații - este indicatorul prin care se exprimă numărul de rotații al soldului mediu al activelor circulante necesare pentru realizarea cifrei de afaceri.

Numărul de rotații se calculează ca un raport între cifra de afaceri a anului de referință și soldul activelor circulante ale aceluiași an.

- Durata în zile - reprezintă numărul de zile care este necesar activelor circulante să fie transformate în disponibilități, dar și a transformării disponibilităților în active circulante.

Durata în zile se determină ca un raport între soldul activelor circulante și cifra de afaceri, înmulțit cu numărul de zile al perioadei analizate.

Conform celui mai recent Ordin al Ministerului Finanțelor Publice, activele circulante au următoarea compoziție:



Sursa: [https://static.anaf.ro/static/10/Anaf/legislatie/OMFP\\_10\\_2019.pdf](https://static.anaf.ro/static/10/Anaf/legislatie/OMFP_10_2019.pdf)

**Figura nr. 1 Clasificarea activelor circulante**

Din cele 4 componente ale activelor circulante, cea mai mare importanță o au stocurile și creanțele. În cadrul acestei lucrări vor fi prezentate și analizate care sunt ponderile activelor circulante în totalul activelor la diferite entități economico-financiare din industria agroalimentară cum ar fi: lactate, șampanie, cafea, bere, produse de panificație, amidon, cu accent pe sectorul lactate.

## **ANALIZA ACTIVELOR CIRCULANTE PENTRU DIFERITE ENTITĂȚI DIN DOMENIUL AGROALIMENTAR**

La o analiză aprofundată a activelor diferitelor entități economico-financiare din domeniul agroalimentar se poate constata o pondere diferită a activelor circulante în totalul activelor în sensul că, activele imobilizate au o pondere mult mai mare (Achim & Borlea 2017), decât cele circulante, așa cum rezultă din tabelul de mai jos. Pentru început vom analiza o entitate economică din domeniul agroindustrial, sectorul lactate apoi voi continua cu sectorul băuturilor alcoolice (șampanie, bere) și cafea.

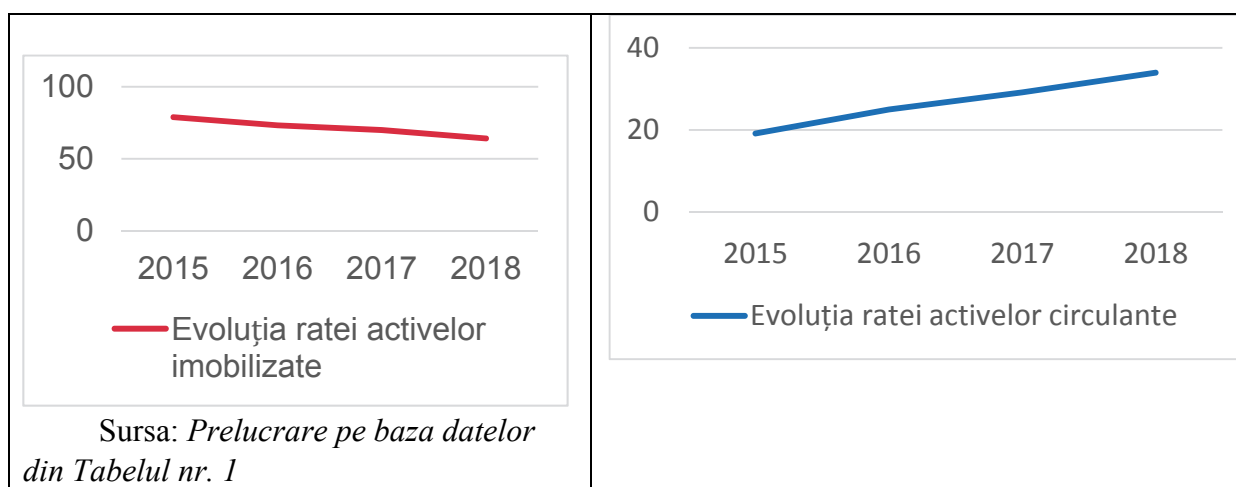
### Elementele de activ ale unei societăți din industria laptelui

Tabel 1

ACTIV	Perioada Unitate de măsură	2015	2016	2017	2018
<b>Active imobilizate</b>	lei	42,083,417	39,983,924	45,633,218	44,124,900
Imobilizări necorporale	lei	214,778	126,332	332,330	284,469
Imobilizări corporale	lei	41,867,039	39,855,992	45,299,288	43,838,831
Imobilizări financiare	lei	1,600	1,600	1,600	1,600
<b>Active circulante</b>	lei	10,215,476	13,651,737	19,048,371	23,367,670
Stocuri	lei	3,901,096	4,550,059	6,677,199	7,845,482
Creanțe	lei	6,054,656	8,889,075	12,126,112	15,286,292
Disponibilități financiare	lei	259,724	212,603	245,060	235,896
Investiții financiare	lei	0	0	0	0
<b>Cheltuieli în avans</b>	lei	1,046,728	1,004,731	634,772	1,333,190
<b>TOTAL ACTIVE</b>	lei	53,345,621	54,640,392	65,316,361	68,825,760

Sursa: <http://developer.prodlacta.ro/investitori/situatii-financiare/>

Din analiza datelor furnizate de tabelul nr.1 putem constata, pe baza calculelor proprii că ponderea activelor imobilizate în total active a avut o evoluție descrescătoare de la 78,89% în anul 2015, a scăzut la 73,18% în anul 2016, apoi la 69,86% și a ajuns la 64,11% în anul 2018. Acest lucru indică faptul că la entitatea economică analizată au scăzut activele imobilizate concomitent cu o creștere a ponderii activelor circulante în total, respectiv stocuri, creanțe, disponibilități și investiții financiare, așa cum arată graficul nr.1.



Grafic nr. 1 *Evoluția ratei activelor imobilizate și a activelor circulante la entitatea economică Prodlacta*

Ponderea activelor circulante în totalul activelor a avut un trend crescător de la 19,15% în anul 2015 la 24,98% în anul 2016, apoi 29,16% în anul 2017, ca în anul 2018 să ajungă la 33,95%.

În cazul entităților economice din domeniul fabricării vinurilor din struguri, ponderea activelor circulante în totalul activelor este mai mare de 50% și are un trend crescător. Dacă în anul 2013, ponderea activelor circulante în total a fost de 56,12%, aceasta a crescut la 57,17% în 2014, la 57,68% în 2015, la 58,47% în 2016, la 59,12 în anul 2017 ajungând la 61,02% în anul 2018 (tabelul nr. 2). Creșterea ponderii activelor circulante în totalul activelor entității economice arată flexibilitatea financiară, care evidențiază importanța relativă a activelor cu lichiditate ridicată.

### Informațiile economice ale unei societăți din industria fabricării vinurilor din struguri

**Tabel 2**

<b>INDICATORI DIN BILANT</b>	<b>2013</b>	<b>2014</b>	<b>2015</b>	<b>2016</b>	<b>2017</b>	<b>2018</b>
ACTIVE IMOBILIZATE - TOTAL	43.153.805	43.355.482	43.244.604	44.330.893	46.472.085	46.909.845
ACTIVE CIRCULANTE - TOTAL din care:	55.195.944	57.878.934	58.948.366	62.407.962	67.199.292	73.429.670
Stocuri	10.691.936	10.098.469	9.997.136	16.404.785	19.533.159	19.970.680
Creanțe	44.440.319	47.677.602	48.896.126	45.848.734	47.472.886	53.370.611
Casa și conturi la bănci	63.689	102.863	55.104	154.443	193.247	88.379
CHELTUIELI ÎN AVANS	357.357	111.675	150.139	173.360	154.836	339.928
DATORII	48.026.174	49.008.810	47.683.328	45.141.761	48.807.318	45.464.706
VENITURI ÎN AVANS	0	4.716	0	5.823	111.078	5.827
PROVIZIOANE	0	0	0	0	0	0
CAPITALURI - TOTAL, din care:	50.680.932	52.332.565	54.659.781	61.764.631	64.907.817	75.208.910
Capital subscris varsat	9.540.638	9.540.638	9.540.638	8.942.500	8.942.500	8.942.500
<b>INDICATORI DIN CONTUL DE PROFIT ȘI PIERDERE</b>						
Cifra de afaceri netă	53.593.808	50.965.022	62.354.656	71.321.495	76.172.251	91.250.646
VENITURI TOTALE	57.225.357	54.915.105	64.214.173	75.180.374	78.089.382	95.303.525
CHELTUIELI TOTALE	58.185.824	53.166.493	57.645.685	65.206.947	71.605.853	83.462.652
Profit brut	960.467	1.748.612	6.568.488	9.973.427	6.484.529	11.840.873
Profit net	960.467	1.651.632	5.670.210	8.604.850	5.647.086	10.301.094
<b>INDICATORI DIN DATE INFORMATIVE</b>						
Număr mediu de salariați	136	139	152	181	198	219

Sursa: Site-ul Ministerului Finanțelor Publice, accesat la data 11 septembrie 2019, [www.mfinante.gov.ro](http://www.mfinante.gov.ro)

Datele economico-financiare ale entității economice din industria cafelei arată de asemenea un trend crescător al ponderii activelor circulante în totalul activelor cu o ușoară scădere în anul 2017 de la 57,15 % în anul 2013 la 70,35% în 2014, la 75,80 % în anul 2015, la 77,92% în anul 2016, cu o diminuare în anul 2017 la 73,85% și 77,61 % în anul 2018.

### Informațiile economice ale unei entități economice din industria cafelei

Tabel 3

INDICATORI DIN BILANT	2013	2014	2015	2016	2017	2018
ACTIVE IMOBILIZATE - TOTAL	24.669.087	23.199.648	19.908.716	20.037.611	26.012.578	23.667.859
ACTIVE CIRCULANTE - TOTAL din care:	32.899.596	55.045.127	62.358.262	70.711.333	73.470.126	82.057.044
Stocuri	12.638.806	19.504.923	19.074.426	33.354.006	32.637.260	37.420.369
Creanțe	7.669.278	7.737.782	7.651.305	7.385.857	11.295.789	12.183.996
Casa și conturi la bănci	2.615.574	1.140.952	12.360.099	3.967.274	7.718.772	32.452.679
CHELTUIELI ÎN AVANS	209.695	2.023.766	196.759	199.271	382.575	281.402
DATORII	3.476.128	8.372.098	5.070.353	8.519.986	10.039.276	8.760.396
VENITURI ÎN AVANS	59.953	0	0	0	0	0
PROVIZIOANE	0	90.951	0	0	149.337	349.944
CAPITALURI - TOTAL, din care:	54.242.297	70.005.492	77.393.384	82.428.229	89.676.566	96.895.965
<b>INDICATORI DIN CONTUL DE PROFIT ȘI PIERDERE</b>						
Cifra de afaceri netă	133.076.572	137.558.961	156.515.225	159.628.880	171.385.220	174.665.572
VENITURI TOTALE	134.741.217	155.337.727	158.799.651	162.518.259	173.937.944	177.156.949
CHELTUIELI TOTALE	118.709.550	132.426.830	143.712.820	146.832.028	164.480.553	163.924.699
Profit brut	16.031.667	22.910.897	15.086.831	15.686.231	9.457.391	13.232.250
Profit net	13.578.663	19.509.711	13.378.791	13.611.191	8.155.896	12.031.796
<b>INDICATORI DIN DATE INFORMATIVE</b>						
Număr mediu de salariați	117	140	166	186	176	176

Sursa: Site-ul Ministerului Finanțelor Publice, accesat la data 11 septembrie 2019, [www.mfinante.gov.ro](http://www.mfinante.gov.ro)

Și în cazul entității economice din industria berii, ponderea activelor circulante în total active crește de la an la an respectiv de la 47,19% în anul 2013 la 48,75% în anul 2014, la 49,62% în anul 2015, la 51,37% în anul 2016, la 54,60% în anul 2017 și la 58,15% în anul 2018. Această creștere reflectă importanța activelor cu lichiditate mare la nivelul entității economice, fiind o măsură a flexibilității financiare. Se impune o analiză aprofundată a ratelor complementare de analiză cum ar fi: rata stocurilor, rata creanțelor, a disponibilităților bănești, a investițiilor pe termen lung, dar care pot face obiectul altei lucrări.

### Informațiile economice ale unei entități economice din industria berii

Tabel 4

INDICATORI DIN BILANT	2013	2014	2015	2016	2017	2018
ACTIVE IMOBILIZATE - TOTAL	17.173.207	15.672.400	14.588.548	13.733.844	12.885.559	12.070.930
ACTIVE CIRCULANTE - TOTAL din care:	15.348.464	14.909.737	14.366.404	14.507.349	15.499.548	16.772.534
Stocuri	12.991.789	12.304.475	12.731.547	12.808.453	13.935.753	15.136.531
Creanțe	2.334.598	2.585.389	1.626.068	1.673.068	1.504.543	1.624.144
Casa și conturi la bănci	22.077	19.873	8.789	25.828	59.252	11.859
CHELTUIELI ÎN AVANS	122.494	123.558	127.938	115.880	107.608	104.120
DATORII	10.592.412	8.141.796	5.819.404	4.295.224	3.061.837	4.170.755
VENITURI ÎN AVANS	0	0	0	0	0	0
PROVIZIOANE	0	0	0	500.000	1.500.000	1.500.000
CAPITALURI - TOTAL, din care:	22.051.753	22.563.899	23.263.486	23.561.849	23.930.878	23.276.829
Capital subscris varsat	15.087.134	15.087.134	15.087.134	15.087.134	15.087.134	15.087.134
<b>INDICATORI DIN CONTUL DE PROFIT ȘI PIERDERE</b>						
Cifra de afaceri netă	23.653.855	23.413.208	24.215.956	24.985.187	27.964.969	30.225.768
VENITURI TOTALE	28.731.729	27.464.207	27.766.305	28.291.814	32.670.563	35.253.493
CHELTUIELI TOTALE	27.241.715	26.355.503	25.941.491	26.422.845	30.478.318	33.335.949
Profit brut	1.490.014	1.108.704	1.824.814	1.868.969	2.192.245	1.917.544
Profit net	1.277.371	932.523	1.555.663	1.528.840	1.758.623	1.639.590
<b>INDICATORI DIN DATE INFORMATIVE</b>						
Număr mediu de salariați	198	194	191	190	196	199

Sursa: Site-ul Ministerului Finanțelor Publice, accesat la data 11 septembrie 2019, [www.mfinante.gov.ro](http://www.mfinante.gov.ro)

## VITEZA DE ROTAȚIE A ACTIVELOR CIRCULANTE ÎN SECTORUL LACTATELOR

Acest indicator poate fi calculat atât ca număr de rotații (se raportează cifra de afaceri la activele circulante medii) cât și ca durată (se calculează ca raport între stocul mediu al activelor circulante și cifra de afaceri raportată la perioada de timp; an, semestru, trimestrul, luna) și reflectă numărul de rotații, respectiv durata unei rotații.

Tabel 5

### Numărul de rotații aferent perioadei analizate pentru entitatea economică din industria laptelui

Anul	2015	2016	2017	2018
Numărul de rotații	4.22	3.80	4.92	4.24

Sursa: Prelucrare personală a datelor din Tabelul 1

Se observă o scădere cu 10% a numărului de rotații pe parcursul primilor doi ani, urmată de o creștere cu 25% în anul 2017. În anul 2018 a fost înregistrată o scădere cu 14%. Situația entității economice din industria laptelui este favorabilă deoarece a crescut numărul de rotații de la 4,22 la 4,24 în perioada analizată 2015 - 2018.

Tabel 6

### Durata în zile aferentă perioadei analizate

An	2015	2016	2017	2018
Durata de rotație a activelor circulante	85.40	94.68	73.20	84.93

Sursa: Prelucrare personală a datelor din Tabelul 1

În perioada 2015-2016 s-a înregistrat o creștere a numărului de zile aferente unei rotații, fapt ce indică o încetinire a vitezei de rotație a activelor circulante.

În perioada 2016-2017 durata a scăzut cu aproximativ 18% fapt ce indică o accelerare a vitezei de rotație a activelor circulante, dar în anul 2018 s-a înregistrat o nouă creștere a duratei, și implicit o nouă încetinire a vitezei de rotație.

Se poate concluziona că la entitatea economică analizată din domeniul industriei lactatelor, cu cât numărul de rotații crește cu atât scade numărul de zile.

## EPECTELE ECONOMICO-FINANCIARE ALE MODIFICĂRII VITEZEI DE ROTAȚIE A ACTIVELOR CIRCULANTE

Efectele economico-financiare ale modificării vitezei de rotație a activelor circulante la entitatea economică din industria laptelui sunt atât directe cât și indirecte:

- ✓ Efectele directe ale modificării vitezei de rotație;
- ✓ Efectul indirect al modificării cheltuielilor financiare cu dobânzile;
- ✓ Efectul indirect al modificării profitului net;
- ✓ Efectul indirect al modificării rezultatului financiar.

**Efectele directe ale modificării vitezei de rotație se calculează după formula:**

$$Ed = (Dz_1 - Dz_0) * \frac{CA_2}{T}, \text{ unde:}$$

Ed = Efectul direct; Dz = durata în zile, CA = cifra de afaceri și T = timpul pentru care se calculează efectul direct.

**Efectul direct al modificării vitezei de rotație**

Tabel 7

Interval de timp	2015 - 2016	2016 - 2017	2017-2018
Efectul direct (lei)	1,338,551	-5,591,221	3,228,717

Sursa: *Prelucrare personala a datelor din Tabelele 1 și 6*

În perioada 2015-2016 creșterea numărului de zile aferente unei rotații cu 9 zile a condus la o imobilizare de capital în valoare de 1,338,551 lei. În perioada 2016-2017 scăderea numărului de zile aferente unei rotații cu 22 de zile a condus la o eliberare de capital în valoare de 5,591,221 lei. În perioada 2017-2018 creșterea numărului de zile aferente unei rotații cu 10 zile a condus la o imobilizare de capital în valoare de 3,228,717 lei.

**Efectul indirect al modificării cheltuielilor financiare cu dobânzile**

Se calculează utilizând formula:  $\frac{(Dz_1 - Dz_0) * \frac{CA_1}{T} * K_0 * pd_0}{100^2}$ , unde:

pd = Rata medie a dobânzii; K = cota medie de participare a creditului la acoperirea activelor circulante și se calculează ca raport între soldul mediu al creanțelor pe termen scurt și soldul mediu al activelor circulante.

Tabel 8

**Efectul indirect al modificării cheltuielilor cu dobânzile asupra vitezei de rotație a activelor circulante**

Interval de timp	2015 - 2016	2016 - 2017	2017-2018
Efecte indirecte (mii lei)	135,08	-372,32	160,14

Sursa: *Prelucrare personala a datelor din Tabelele 1 și 6*

**Efectul indirect al modificării profitului net**

Se calculează utilizând formula:  $\left[ -\frac{(Dz_1 - Dz_0) * \frac{CA_1}{T} * K_0 * pd_0}{100} \right] * \left( 1 - \frac{Cip_0}{100} \right)$ , unde:

Cip = cota de impozit pe profit

Tabel 9

**Efectul indirect al modificării profitului net asupra vitezei de rotație a activelor circulante**

Interval de timp	2015 - 2016	2016 - 2017	2017-2018
Efectul indirect (mii lei)	-11.346	31.275	-13.451

Sursa: *Prelucrare personala a datelor din Tabelele 1 și 6*

### Efectul indirect al modificării rezultatului financiar

Se calculează utilizând formula: 
$$-\frac{(Dz_1 - Dz_0) * \frac{CA_1}{T} * K_0 * p d_0}{100^2}$$

Tabel 10

### Efectul indirect al modificării rezultatului financiar asupra vitezei de rotație a activelor circulante

Interval de timp	2015 – 2016	2016 - 2017	2017-2018
Efectul indirect (mii lei)	-135,08	372,32	-160,14

Sursa: *Prelucrare personala a datelor din Tabelele 1 și 6*

Se poate observa din analiza acestor 3 tabele finale, care sunt efectele indirecte ale modificării cheltuielilor financiare cu dobânzile, ale profitului net și al rezultatului financiar asupra vitezei de rotație a activelor circulante. Efectele indirecte duc la imobilizarea sau eliberarea de capital pentru entitatea economică analizată la creșterea sau scăderea duratei de rotație a activelor circulante.

## CONCLUZII ȘI PROPUNERI

Analizând informațiile de natură economico - financiară ale entităților economice din domeniul agroalimentar (lactate, șampanie, bere) pe parcursul ultimilor patru, cinci ani s-a constatat că ponderea activelor circulante în total active au o tendință de creștere în defavoarea ponderii activelor imobilizate. O scădere a ratei imobilizărilor față de anul de bază semnifică o situație mai puțin favorabilă pentru entitatea economico-financiară cu efecte nefavorabile în sensul scăderii credibilității firmei în fața investitorilor și a creditorilor.

Se poate constata la nivelul sectorului lactate o creștere continuă și semnificativă a cifrei de afaceri, fapt ce indică buna funcționare a firmei și capacitatea acesteia de a obține venituri din acordurile comerciale curente.

Ca urmare a majorării soldului activelor circulante în fiecare an, viteza de rotație a suferit modificări, dar s-a păstrat în parametrii favorabili, ceea ce arată o utilizare eficientă a acestora.

Durata de zile necesare unei rotații a înregistrat schimbări pe parcursul anilor, respectiv a crescut în anii 2016 și 2018, fapt ce a fost nefavorabil firmei, deoarece durata de transformare a activelor în disponibilități a crescut.

Modificarea vitezei de rotație a condus la o imobilizare a capitalului societății în valoare de 1,3 milioane de lei, fapt ce nu a fost favorabil. Creșterea cifrei de afaceri și reducerea duratei necesare unei rotații cu 20 de zile în anul 2017 a avut efecte favorabile asupra societății conducând la o eliberare de capital în valoare de 5,5 milioane de lei. Cu toate că cifra de afaceri și soldul activelor circulante au înregistrat creșteri în anul 2018, mărirea cu 10 zile a duratei necesare unei rotații a condus la o noua imobilizare de capital în valoare de 3,2 milioane de lei.

Pentru funcționarea durabilă, entitatea economică poate aborda diferite opțiuni:

- utilizarea unor resurse financiare pentru investiții;
- majorarea producției cu aceleași capitaluri;
- evitarea supraîncărcării stocurilor;
- alternative pentru micșorarea costurilor de transport și aprovizionare etc..



## BIBLIOGRAFIE

1. Achim M.V., Borlea S.N., (2017), *Ghid pentru analiza diagnostic a stării financiare*, Cluj Napoca.
2. Achim M.V.,(2009), *Analiza economico-financiară*, Editura Risoprint, Cluj Napoca;
3. Cârșina S.V., (2015), *Gestiunea activelor și rentabilitatea întreprinderii*, Editura Universitaria Craiova;
4. Crețu R.F., (2018)*Analiză economico-financiară în organizațiile agroalimentare*, Editura ASE, București;
5. Pantea I. M., (2017), *Analiza economico-financiară instrument al managementului întreprinderii*, Editura Universității de Vest;
6. Robu V., Anghel I., Șerban E.C.(2014), *Analiză Economico-Financiară a firmei*, Editura Economică, pp. 454-455;
7. Dumbravă M., (2010) *Model de analiză a performanței firmei*, Economie teoretică și aplicată Volumul XVII, No. 8(549), pp. 105-119;
8. [www.mfinante.ro](http://www.mfinante.ro).